

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан філологічного
факультету

Юрій Бідзіля
« 30 » червня

Юрій БІДЗІЛЯ

2023 року

ПРОГРАМА

**КВАЛІФІКАЦІЙНОГО ІСПИТУ ІЗ ПРИКЛАДНОГО УКРАЇНСЬКОГО
МОВОЗНАВСТВА**

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація	035.01 Українська мова та література
Освітня програма	Українська мова та література. Літературна творчість. Документознавство та інформаційна діяльність
Статус дисципліни	обов'язкова
Мова навчання	українська

Програма «Атестації (кваліфікаційного іспиту із прикладного українського мовознавства)» для здобувачів вищої освіти галузі знань 03 Гуманітарні науки спеціальності 035 Філологія спеціалізації 035.01 Українська мова та література освітньої програми «Українська мова та література. Літературна творчість. Документознавство та інформаційна діяльність».

Розробники:

Венжинович Наталія Федорівна, доктор філологічних наук, професор кафедри української мови, завідувач кафедри української мови ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Галас Алла Михайлівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Папіш Віталія Андріївна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Пискач Ольга Дмитрівна, кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні **кафедри української мови**.

Протокол № 12 від 26 червня 2023 року

Завідувач кафедри Наталія ВЕНЖИНОВИЧ

Схвалено науково-методичною комісією **філологічного факультету**.

Протокол № 8 від 29 червня 2023 року

Голова науково-методичної комісії Василь ШАРКАНЬ

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Розподіл годин за навчальним планом	
	Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів ЄКТС – 1,5	Рік підготовки:	
Загальна кількість годин – 45	4-й	5-й
Кількість модулів –	Семестр:	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –	8-й	10-й
	Лекції:	
	Практичні (семінарські):	
Вид підсумкового контролю: екзамен	Індивідуальна робота:	
	30 год.	15 год.
Форма підсумкового контролю: усний	Самостійна робота:	
	15 год.	30 год.

2. МЕТА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Мета атестації (кваліфікаційного іспиту з прикладного українського мовознавства) – комплексна перевірка теоретичної і практичної готовності випускників ОПП «Українська мова та література. Літературна творчість. Документознавство та інформаційна діяльність» до професійної діяльності філолога. Відповідно до освітньої програми Атестація перевіряє в здобувачів вищої освіти рівень сформованості таких компетентностей:

ПК. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані практичні завдання в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування концептуальних методів освітніх наук, предметних знань, теорії та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов науково-дослідницької діяльності.

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності й досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної галузі, її місця в

загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, вести здоровий спосіб життя.

ЗК 3. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність використання сучасних інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 10. Здатність проведення досліджень на належному науковому рівні.

ЗК 11. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 12. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 13. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ПК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ПК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ПК 3. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.

ПК 4. Здатність професійно застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.

ПК 5. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов(и), що вивчаються (ється).

ПК 6. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ПК 7. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ПК 8. Здатність використовувати сучасні наукові методи філологічних досліджень, добирати, аналізувати, систематизувати й синтезувати фактичний лінгвістичний, літературний матеріал; узагальнювати підсумки виконаного дослідження та формулювати його новизну; оформляти згідно з сучасними вимогами та презентувати результати наукового дослідження в усній чи письмовій формі, послуговуючись відповідним термінологічним апаратом.

ПК 10. Здатність управляти інформацією; здатність працювати самостійно; готовність здійснювати перевірку процесів збору, аналізу і систематизації інформації на основі різних її джерел (спеціалізованої літератури, ЗМІ, перспективного наукового, творчого досвіду тощо).

ПК 11. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний

філологічний (залежно від обраної спеціалізації)аналіз текстів різних стилів та жанрів.

ПК 14. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ПК 15. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ПК 17. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

3. ПЕРЕДУМОВИ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ

Передумовами складання кваліфікаційного іспиту із прикладного українського мовознавства є:

ОК 12. Прикладне українське мовознавство.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньої програми **Атестація** перевіряє у здобувачів вищої освіти досягнення таких програмних результатів навчання (ПРН):

Програмні результати навчання	Шифр ПРН
Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.	ПРН 2
Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.	ПРН 3
Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.	ПРН 7
Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мови (мов) і літератури (літератур), що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання в професійній діяльності.	ПРН 8
Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.	ПРН 10
Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.	ПРН 12
Використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.	ПРН 14
Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.	ПРН 15
Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.	ПРН 16
Мати навички участі в наукових та/або прикладних дослідженнях у галузі філології.	ПРН 19
Дотримується норм і правил академічної доброчесності.	ПРН 20

Очікувані результати навчання, які повинні бути досягнуті здобувачами освіти

Очікувані результати навчання з дисципліни	Шифр ПРН
<i>Уміння</i> виважено й продуктивно добирати необхідну інформацію з фахових мовознавчих джерел та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувувати.	ПРН 2
<i>Уміння</i> організовувати процес свого навчання й самоосвіти, виявляючи наполегливість, гнучкість і креативність.	ПРН 3
<i>Розуміння</i> основних проблем прикладного українського мовознавства та різних наукових підходів до їх вирішення із застосуванням ефективних методів та інноваційних підходів.	ПРН 7
<i>Знання і розуміння</i> системи мови, історії української мови і вміння застосовувати ці знання в професійній діяльності.	ПРН 8
<i>Знання</i> норм літературної української мови та здатність ефективно ними послуговуватися в практичній діяльності; розпізнавати, виправляти й аналізувати різні типи мовних помилок .	ПРН 10
<i>Уміння</i> аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють	ПРН 12
<i>Досконале володіння</i> українською літературною мовою в усній і писемній формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.	ПРН 14
<i>Уміння</i> здійснювати лексичний, фонетичний, орфоепічний, орфографічний, морфологічний, морфемний, словотвірний, синтаксичний та стилістичний аналіз текстів різних стилів і жанрів.	ПРН 15
<i>Знання і розуміння</i> основних понять, теорії та концепції прикладного українського мовознавства, <i>уміння</i> застосовувати їх у професійній діяльності.	ПРН 16
<i>Здатність</i> до активної участі в наукових та/або прикладних лінгвістичних дослідженнях.	ПРН 19
<i>Здатність</i> дотримуватися норм і правил академічної доброчесності під час виконання теоретичних і практичних завдань у галузі прикладної лінгвістики.	ПРН 20

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ ТА КРИТЕРІЇВ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є екзамен.

Форми контролю та критерії оцінювання результатів навчання **Форма підсумкового контролю:** екзамен у формі усної перевірки знань.

Кваліфікаційний екзамен проводиться за білетами, кожен із яких містить питання із прикладного українського мовознавства та морфолого-синтаксичний аналіз речення.

Критерії оцінювання підсумкового контролю

Оцінку «**відмінно**» (90–100 балів, **A**) заслуговує здобувач, який усебічно, системно і глибоко володіє навчально-програмовим матеріалом; вміє самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях; засвоїв основну і ознайомлений з додатковою літературою, яка рекомендована програмою; засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни та усвідомлює їх значення для професії, яку він набуває; вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особистісну позицію; самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, виявив творчі здібності і використовує їх при вивченні навчально-програмового матеріалу, проявив нахил до наукової роботи.

Оцінку «**добре**» (82–89 балів, **B**) заслуговує здобувач, який повністю опанував і вільно (самостійно) володіє навчально-програмовим матеріалом, застосовує його на практиці, має системні знання в достатньому обсязі відповідно до навчально-програмового матеріалу, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях; має здатність до самостійного пошуку інформації, а також до аналізу, постановки і розв'язування проблем професійного спрямування; під час відповіді допустив деякі неточності, які самостійно виправляє, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу.

Оцінку «**добре**» (74–81 бал, **C**) заслуговує здобувач, який у загальному роботу виконав, але відповідає на екзамені з певною кількістю помилок; вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати на практиці, контролювати власну діяльність; опанував навчально-програмовий матеріал, успішно виконав завдання, передбачені програмою, засвоїв основну літературу, яка рекомендована програмою.

Оцінку «**задовільно**» (64–73 бали, **D**) заслуговує здобувач, який знає основний навчально-програмовий матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його в майбутній професії; виконує завдання непогано, але зі значною кількістю помилок; ознайомлений з основною літературою, яка рекомендована програмою; допускає на екзамені помилки при виконанні завдань, але під керівництвом викладача знаходить шляхи їх усунення.

Оцінку «**задовільно**» (60–63 бали, **E**) заслуговує здобувач, який володіє основним навчально-програмовим матеріалом в обсязі, необхідному для подальшого навчання й використання його в майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії. Знання мають репродуктивний характер.

Оцінка «**незадовільно**» (35–59 балів, **FX**) виставляється здобувачеві, який виявив суттєві прогалини в знаннях основного програмового матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань.

Оцінку «**незадовільно**» (до 35 балів, **F**) виставляється здобувачеві, який володіє навчальним матеріалом тільки на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів або не володіє зовсім; допускає грубі помилки при виконанні завдань, передбачених програмою; не може продовжувати навчання і не готовий до професійної діяльності після закінчення університету без повторного вивчення даної дисципліни.

**Таблиця відповідності оцінок
за різними шкалами оцінювання**

Шкала ECTS	Диференційована шкала	Недиференційована шкала	Мінімальний бал – максимальний бал
A	Відмінно	Зараховано	90–100
B	Добре		82–89
C	Добре		74–81

D	Задовільно		64–73
E	Задовільно		60–63
FX	Незадовільно	Не зараховано	35–59
F	Незадовільно		0–34

ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЇ

Прикладне українське мовознавство

1. Походження української живорозмовної мови.
2. Місце української мови серед інших слов'янських мов.
3. Історія української літературної мови як державної.
4. Періодизація історії української літературної мови.
5. Роль Т.Г. Шевченка в історії української літературної мови.
6. Роль І. Котляревського в історії української літературної мови.
7. Унормування українського правопису (XX – поч. XXI ст.).
8. Варіанти української літературної мови в процесі її історичного розвитку.
9. Характеристика південно-східного українського наріччя: його межі; групування говорів; основні фонетичні, морфологічні, синтаксичні, лексичні риси.
10. Характеристика північного українського наріччя: його межі; групування говорів; основні фонетичні, морфологічні, синтаксичні, лексичні риси.
11. Характеристика південно-західного українського наріччя: його межі; групування говорів; основні фонетичні, морфологічні, синтаксичні, лексичні риси.
12. Генетичні шари лексики сучасної української мови.
13. Слово в лексико-семантичній системі української мови. Багатозначні й однозначні слова. Пряме і переносне значення слова. Види переносних значень і переносних уживань слова (метафора, метонімія, синекдоха).
14. Омоніми, синоніми, антоніми та пароніми в сучасній українській літературній мові: їх склад, різновиди та стилістичне використання.
15. Лексика загальнонародна (загальнонародна) й обмеженого вжитку в сучасній українській літературній мові (загальна характеристика).
16. Лексика сучасної української мови з погляду її активного і пасивного складу.
17. Стилістичні шари лексики сучасної української літературної мови.
18. Поняття лексикографії. Суспільне значення словників. Вокабула, реєстр словника. Словникова стаття та її структура в словниках різних типів. Типи словників.
19. «Словарь української мови» за редакцією Б. Грінченка.
20. Тлумачні словники української мови («Словник української мови» в 11, у 20 томах та ін.).
21. Фразема як мовна одиниця, її ознаки. Типи фразем. Використання фразем у різних стилях української літературної мови. Джерела фраземіки української літературної мови. Найважливіші словники і збірки української фраземіки.
22. Лінгвістичний аспект вивчення мовних звуків. Поняття фонем. Звук і фонема. Функції фонем.
23. Голосні й приголосні фонем сучасної української літературної мови та їх класифікація.
24. Історичні чергування голосних фонем у процесі словотворення та словозміни (чергування /o/ та /e/ з /i/; чергування /o/ та /e/ з фонемним нулем; чергування /e/ з /o/ після шиплячих та /й/).
25. Історичні чергування приголосних фонем у сучасній українській літературній мові.
26. Явища асиміляції й дисиміляції в сучасній українській літературній мові.
27. Спрощення в групах приголосних сучасної української літературної мови (з історичними коментарями).
28. Орфоепія як розділ мовознавства. Правила літературної вимови голосних і приголосних

звуків. Орфоепічні словники.

29. Інтонація та її складові елементи (фразовий наголос і його види, пауза, мелодика, тембр і темп).
30. Орфографія української мови та її принципи. Орфограма. Графічна система сучасної української літературної мови, співвідношення між літерами й фонемами української літературної мови.
31. Найважливіші правила української орфографії (вживання апострофа, м'якого знака, великої літери та ін.).
32. Правопис іншомовних слів (подвоєння, м'який знак, апостроф, букви *и, і, ї* та *е, є*).
33. Принципи класифікації частин мови в українській лінгвістиці. Дискусійні питання. Характеристика кожної з частин мови за сукупністю ознак.
34. Лексичне й граматичне значення слова. Засоби вираження граматичних значень в українській мові.
35. Загальна характеристика іменника як частини мови, його семантичні, морфологічні та синтаксичні особливості. Лексико-граматичні розряди іменників.
36. Граматичні категорії роду, числа й відмінка іменника. Вираження суб'єктних, об'єктних і обставинних відношень як зміст категорії відмінка.
37. Становлення сучасних відмін іменників (з історичними коментарями).
38. Поділ іменників на відміни. Відмінювання іменників I й II відміни (з історичними коментарями). Правопис відмінкових закінчень.
39. Відмінювання іменників III й IV відміни (з історичними коментарями).
40. Прикметник. Лексичне значення, морфологічні ознаки та синтаксична роль прикметника.
41. Розряди прикметників за значенням (за різними класифікаціями). Ступені порівняння прикметників та способи їх утворення. Засоби вираження суб'єктивної оцінки якості.
42. Займенник. Розряди займенників за значенням і співвідношенням з іншими частинами мови. Відмінювання й правопис займенників різних розрядів.
43. Числівник. Поділ числівників за значенням і будовою (з історичними коментарями). Місце порядкових числівників у системі частин мови. Відмінювання й правопис числівників.
44. Основи дієслів та їхні словотвірні можливості. Дієвідмінювання.
45. Категорія способу. Значення і вживання дійсного, умовного та наказового способів дієслів. Утворення форм умовного та наказового способів.
46. Граматична категорія стану. Перехідні та неперехідні дієслова. Зворотні дієслова. Категорія виду дієслів. Способи творення видових пар.
47. Форми дієслова, їхні словотвірні та синтаксичні особливості. Класи дієслів.
48. Категорія особи і числа дієслів, їх значення, способи вираження. Безособові дієслова.
49. Дієприкметник, його значення та синтаксична роль. Активні й пасивні дієприкметники, їх творення та правопис.
50. Дієприслівник, його значення та синтаксична роль. Творення і правопис дієприслівників.
51. Прислівник. Розряди прислівників за значенням. Правопис прислівників.
52. Структура прислівникових основ. Способи творення прислівників у сучасній українській літературній мові.
53. Прийменник. Творення і вживання прийменників, їх правопис.
54. Сполучник. Поділ сполучників за походженням і будовою. Правопис сполучників.
55. Частка як частина мови. Групи часток за значенням. Словотвірні й формотвірні частки, їх правопис. Функції часток.
56. Вигук як частина мови. Семантичні групи вигуків. Розряди вигуків за їх складом і утворенням. Звуконаслідувальні слова, їх функції і вживання.
57. Перехідні явища в системі частин мови (субстантивізація, ад'єктивізація, прономіналізація, адвербіалізація і т. ін.).
58. Основні поняття словотвору: словотвірна база, мотивуюча основа, словотвірний формант. Словотвірний тип. Словотвірний ланцюжок і гніздо. Ступеневий характер словотворення.
59. Морфонологічні особливості словотворення. Явища морфемного шва: чергування фонем,

інтерфіксація, усічення твірної основи і т. ін.

60. Способи словотворення в сучасній українській літературній мові.
61. Словосполучення як синтаксична одиниця. Змістові та структурні ознаки словосполучення. Типи словосполучень.
62. Речення як комунікативна і структурна синтаксична одиниця. Основні ознаки речення. Принципи класифікації речень.
63. Проблема односкладного речення в сучасному мовознавстві. Традиційна логіко-семантична класифікація, інші класифікації односкладних речень.
64. Головні члени двоскладного речення. Підмет, його типи (простий і складений) і способи вираження.
65. Присудок, його типи (простий, складений (дієслівний, іменний) і складний) і способи вираження. Пунктуація між групою підмета і групою присудка.
66. Другорядні члени в структурі простого поширеного речення. Традиційні й нові підходи щодо їх класифікації. Асиметрія смислових і формальних ознак другорядних членів.
67. Додаток, його різновиди та способи їх вираження.
68. Означення, його різновиди та способи їх вираження.
69. Обставини. Типи обставин за значенням, способи їх вираження.
70. Неповні речення та їх структурно-граматичні типи.
71. Однорідні члени як структурний і смисловий компонент простого ускладненого речення. Засоби вираження однорідності. Узагальнювальні слова при однорідних членах речення. Пунктуація в реченнях з однорідними членами.
72. Відокремлені члени речення (означення, додатки, обставини) в сучасній українській літературній мові. Умови відокремлення. Уточнювальні члени речення і відмінність їх від відокремлених членів. Пунктуація в реченнях із відокремленими й уточнювальними членами.
73. Вставні і вставлені компоненти в реченні. Лексико-граматичні розряди вставних слів. Функціонально-семантичні розряди вставних слів, словосполучень і речень. Пунктуація в реченнях зі вставними і вставленими словами, словосполученнями і реченнями.
74. Прямий і зворотний (інверсійний) порядок слів у реченні. Змістові (смислові), синтаксичні й стилістичні функції порядку слів.
75. Загальне поняття про слова-речення (нечленовані речення), їхні ознаки й типологія.
76. Складне речення. Формально-синтаксична, семантико-синтаксична та комунікативна організація складного речення. Класифікація складних речень.
77. Складносурядні речення, їх ознаки та структурно-семантичні різновиди. Розділові знаки в складносурядних реченнях.
78. Складнопідрядні речення і їх загальна характеристика. Логіко-граматична й структурно-семантична класифікація складнопідрядних речень.
79. Типи підрядних речень (за різними класифікаціями). Розділові знаки в складнопідрядних реченнях.
80. Багатокомпонентні складнопідрядні речення та їх типи: з однорідною супідрядністю, неоднорідною супідрядністю і послідовною підрядністю. Контаміновані складнопідрядні багатокомпонентні речення.
81. Безсполучникові складні речення. Види безсполучникових складних речень, розділові знаки в них.
82. Складні синтаксичні конструкції, їх ознаки та різновиди.
83. Пряма і непряма мова. Невласне пряма мова.
84. Пунктуація української мови та її принципи. Типологія розділових знаків. Пунктограма.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Алексієнко Л.А., Зубань О.М., Козленко І.В. Сучасна українська мова: Морфологія: підручник / за ред. А.К. Мойсієнка; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ: Знання, 2013. 524 с.
2. Граматика сучасної української літературної мови. Морфологія / І.Р. Вихованець, К.Г. Городенська, А.П. Загнітко, С.О. Соколова; за ред. К.Г. Городенської. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. 752 с.
3. Дудик П.С., Прокопчук Л.В. Синтаксис української мови: підручник. Київ: ВЦ «Академія», 2010. 384 с.
4. Лаврінець О.Я., Симонова К.С., Ярошевич І.А. Сучасна українська літературна мова. Морфеміка. Словотвір. Морфологія: підручник. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2019. 524 с.
5. Сучасна українська мова: Лексикологія. Фонетика: підручник / А.К. Мойсієнко, О.В. Бас-Кононенко, В.В. Берковець та ін.; за ред. А.К. Мойсієнка; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ: Знання, 2013. 340 с.
6. Сучасна українська мова: Синтаксис: підручник / за ред. А.К. Мойсієнка. Київ: Знання, 2013. 238 с.
7. Українська мова: Енциклопедія. 3-є вид., зі змінами і доп. Київ: Вид-во «Українська енциклопедія» ім. М.П. Бажана, 2007. 856 с.
8. Український правопис. Київ: Наук. думка, 2019. 390 с.
9. Шульжук К.Ф. Синтаксис української мови: підручник. Київ: Видавничий центр «Академія», 2004. 408 с.

Допоміжна література

10. Бевзенко С. П. Українська діалектологія. Київ: Вища школа, 1980. 247 с.
11. Бевзенко С.П., Литвин Л.П., Семеренко Г.В. Сучасна українська мова. Синтаксис: навч. посібник. Київ: Вища школа, 2005. 270 с.
12. Блажко М., Омельчук С. Правописний практикум з української мови. Норми нової редакції «Українського правопису». Київ, 2020. 224 с.
13. Бойко В.М., Давиденко Л.Б. Морфеміка. Словотвір. Морфологія: навч. посіб. Київ: Академвидав, 2014. 248 с.
14. Бондар О.І., Карпенко Ю.О., Микитин-Дружинець М.Л. Сучасна українська літературна мова: Фонетика. Фонологія. Орфоєпія. Графіка. Орфографія. Лексикографія: навч. посіб. Київ: Академія, 2006. 368 с.
15. Брус М. Історична граматика української мови. Ч. 1. Теоретичний матеріал. Івано-Франківська, 2013.
16. Брус М. Історична граматика української мови. Ч. 2. Практичний матеріал. Івано-Франківська, 2013.
17. Брус М. П. Історична граматика української мови: Хрестоматія. Івано-Франківськ, 2014.
18. Вакарюк Л.О., Панцьо С.Є. Українська мова: Морфеміка і словотвір. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2004. 183 с.
19. Вакарюк Л.О., Панцьо С.Є. Український словотвір у термінах: Словник-довідник. Тернопіль: Джура, 2007. 259 с.
20. Венжинович Н., Пискач О. Сучасна українська літературна мова. Морфологія: навчально-методичний посібник для студентів українського відділення філологічного факультету. Ужгород: Гражда, 2022. 222 с.
21. Вихованець І. Р. Частини мови в семантико-граматичному аспекті. Київ: Наукова

думка, 1988. 256 с.

22. Вихованець І.Р. Граматика української мови: Синтаксис. Київ: Либідь, 1993. 368 с.
23. Вихованець І.Р. Нариси з функціонального синтаксису української мови: монографія. Київ: Либідь, 1992. 224 с.
24. Вінтонів М.О. Актуальне членування речення і тексту: формальні та функційні вияви: монографія. Донецьк: Донецький нац. ун-т, 2013. 327 с.
25. Вовченко Г. Прикладне українське мовознавство: Морфемологія і дериватологія сучасної української літературної мови: навч.-метод. посіб. Ужгород, 2023. 67 с.
26. Волох О.Т. Сучасна українська літературна мова: Вступ. Фонетика. 2016. 184 с.
27. Галас А.М., Сабадош І.В. Синтаксис словосполучення і простого речення сучасної української мови: Практикум. 2-е видання, змінене і доповнене. Ужгород, 2023. 238 с.
28. Глібчук Н., Костів О. Українська діалектологія. Львів: ЛА «Піраміда». 2023. 552 с.
29. Городенська К.Г. Деривація синтаксичних одиниць. Київ: Наукова думка, 1991. 192 с.
30. Гуйванюк Н.В., Кардашук О.В., Кульбабська О.В. Українська мова. Схеми, таблиці, тести: навчальний посібник. Львів: Світ, 2005. 302 с.
31. Гуйванюк Н.В., Кардашук О.В., Кульбабська О.В. Синтаксис сучасної української мови: Схеми і таблиці: Навчальний посібник. 2-е вид. Чернівці: Рута, 2003. 159 с.
32. Гуйванюк Н.В., Кобилянська М.Ф. Сучасна українська літературна мова: Синтаксис. Лабораторний практикум. Київ: Вища школа, 1989. 254 с.
33. Дудик П.С., Литовченко В.М. Сучасна українська мова: завдання і вправи: навч. посіб. Київ: ВЦ «Академія», 2007. 264 с.
34. Єрмоленко С.Я., Бирик С.П., Тодор О.Г. Українська мова: Короткий тлумачний словник лінгвістичних термінів / За ред. С.Я. Єрмоленко. Київ: Либідь, 2001. 224 с.
35. Загнітко А. Основи українського теоретичного синтаксису. Горлівка, 2004. 228 с.
36. Загнітко А.П. Словник сучасної лінгвістики: поняття і терміни: у 4 т. Донецьк: ДонНУ, 2012. Т. 1. 402 с.
37. Загнітко А.П. Словник сучасної лінгвістики: поняття і терміни: у 4 т. Донецьк: ДонНУ, 2012. Т. 2. 350 с.
38. Загнітко А.П. Словник сучасної лінгвістики: поняття і терміни: у 4 т. Донецьк: ДонНУ, 2012. Т. 3. 426 с.
39. Загнітко А.П. Словник сучасної лінгвістики: поняття і терміни: у 4 т. Донецьк: ДонНУ, 2012. Т. 4. 388 с.
40. Загнітко А. Теорія сучасного синтаксису. 3-є вид., випр. і доп. Донецьк: ДонНУ, 2008. 294 с.
41. Загнітко А., Миронова Г. Синтаксис української мови. Теоретико-прикладний аспект. Brno: Masarykova universita, 2013. URL: http://uk.x-pdf.ru/5raznoe/55014-1-anatoliy-zagnitko-galina_mironova-masarykova-univerzita-brno-2013-sintaksis-ukrainskoi-movi-teoretiko-prikladniy.php
42. Загнітко А.П. Сучасна українська літературна мова: Синтаксис простого ускладненого і складного речення (теоретико-навчальний комплекс). Донецьк: ДонДУ, 1994. 204 с.
43. Заборна М. Просте речення. Складні випадки аналізу: навч. посіб. для студ. вищих пед. навч. закл. Тернопіль: Підручники і посібники, 2002. 126 с.
44. Клименко Н.Ф. Основи морфеміки сучасної української мови. Київ, 1998. 181 с.
45. Коваль Л.М. Семантико-синтаксична основа головного компонента односкладних речень в українській мові: монографія. Вінниця: ФОП Корзун, 2015. 320 с.
46. Кюнцлі Р.В., Пискач О.Д. Сучасна українська літературна мова. Морфологія: навчальний посібник. Львів: НВФ «Українські технології», 2010. 262 с.
47. Кюнцлі Р.В., Пискач О.Д. Сучасна українська літературна мова. Фонетика. Фонологія. Орфоепія: курс лекцій і практичних завдань. Львів: НВФ «Українські технології»,

2010. 300 с.

48. Мойсієнко А.К. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис простого ускладненого речення. Київ: ПП Я.Січовик, 2006. 240 с.

49. Огієнко Іван (Митрополит Іларіон). Історія української літературної мови. Київ: Либідь, 1995. 290 с.

50. Омельчук С. Сучасна українська лінгводидактика: норми в термінології і мовна практика фахівців: монографія. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2019. 356 с.

51. Островська Л. Теоретичні проблеми синтаксису сучасної української мови: навчальний посібник. Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра Могили, 2022. 240 с.

52. Пискач О.Д., Гоца Е.Д. Сучасна українська мова: Фонетика. Фонологія. Орфоєпія. Ужгород, 2022. 116 с.

53. Пономаренко С. Сучасна українська мова. Морфеміка. Дериватологія. Морфонологія: навч. посіб. Миколаїв, 2014. 300 с.

54. Прокопчук Л.В. Українська діалектологія: навч. посібник. Вінниця: Нілан-ЛТД, 2013. 191с.

55. Русанівський В.М. Історія української літературної мови. Київ: АртЕк, 2001. 392 с.

56. Сабадош І.В. Прикладне українське мовознавство: Вступ. Лексикологія і семасіологія. Фразеологія. Лексикографія: Практикум. Навчально-методичний посібник для студ. спец. 035 Філологія спеціалізації 035.01 Українська мова і література. Ужгород, 2023. 88 с.

57. Селіванова О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава: Довкілля Київ, 2006. 716 с.

58. Синтаксис української мови: хрестоматія: у 2 ч. / упор. А.Мойсієнко, В.Чумак, С.Шевель. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2019.

59. Скаб М.С. Граматика апеляції в українській мові. Чернівці: Місто, 2002. 272 с.

60. Слинько І.І., Гуйванюк Н.В., Кобилянська М.Ф. Синтаксис сучасної української мови: Проблемні питання: навч. посібник. Київ: Вища школа, 1994. 670 с.

61. Степаненко М.І. Взаємодія формально-граматичної і семантичної валентності у структурі словосполучення та речення. Київ: Вид-во нац. пед. ун-ту ім. М. Драгоманова, 1997. 216 с.

62. Сучасна українська літературна мова: підручник / А.П. Грищенко, Л.І. Мацько, М.Я. Плющ та ін.; за ред. А.П. Грищенка. 3-тє вид., доп. Київ: Вища школа, 2002. 439 с.

63. Сучасна українська літературна мова: підручник / М.Я. Плющ, С.П. Бевзенко, Н.Я. Грипас та ін.; за ред. М.Я. Плющ. Київ: Вища школа, 1994. 414 с.

64. Сучасна українська мова: Синтаксис: підручник / за ред. О.Д. Пономарева. Київ: Либідь, 2008. 488 с.

65. Ужченко В.Д., Ужченко Д.В. Фразеологія сучасної української мови: навч. посіб. Київ: Знання, 2007. 494 с.

66. Шевельов Юрій. Внесок Галичини у формування нової української літературної мови. Львів-Нью-Йорк, 1996. 191 с.

67. Шерех Ю. Нарис сучасної української літературної мови. Мюнхен: Молоде життя, 1951. 403 с. Перевидано: Шевельов Ю. Нарис сучасної української літературної мови та інші лінгвістичні студії (1947–1953) / Упор. Л.Белея, Л.Нуждак; Вст. ст., прим. Л. Белея. Київ: Темпора, 2012. С. 29–446.

68. Шкурятяна Н.Г., Шевчук С.В. Сучасна українська літературна мова: Модульний курс: Навч. посіб. Київ: Вища школа, 2007. 823 с.

69. Ющук І.П. Українська мова: підручник для студ. філолог. спец. вищих навч. закл. Київ: Либідь, 2004. 640 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет

70. Блог професора Пономарева. URL: <https://www.bbc.co.uk/blogs/ukrainian/ponomarov/2442>
71. Великий електронний словник української мови (ВЕСУМ). URL: <https://vesum.nlp.net.ua/>
72. Історія українського правопису. URL: <http://litopys.org.ua/ohukr/ohu20.htm>
73. Платформа для вивчення української мови онлайн. URL: <https://dyskurs.net/>
74. Сайт національної бібліотеки ім. В.І. Венадського. URL: <http://www.nbu.gov.ua>
75. Словник UA: портал української мови та культури (тлумачення та відмінювання слів). URL: <https://www.slovnyk.ua/>
76. Словник української мови в 11 томах. URL: <http://sum.in.ua/>
77. Словник української мови в 20 томах. URL: <https://sum20ua.com/Entry/index?wordid=1&page=0>.
78. Словозміна. URL: <https://goroh.pp.ua/>.
79. Український лінгвістичний портал. URL: <https://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>
80. Український мовно-інформаційний фонд НАН України. URL: <https://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>
81. Український правопис 2019 р. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/05062019-onovl-pravo.pdf>